

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII NA
TERENIE MIASTA I GMINY CHORZELE
NA 2020 ROK**

I. Wprowadzenie

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Chorzele na 2019 rok określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art.10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018. poz. 1030 t.j. ze zm.). W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na Terenie Miasta i Gminy Chorzele na 2019 rok (zwany programem) uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020. Przy opracowywaniu programu zostały uwzględnione wnioski z diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzonej na terenie Miasta i Gminy Chorzele w III kwartale 2018 roku.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

II. Podstawa prawna

Obowiązek uchwalania niniejszego programu wynika z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018. poz. 1030 t.j. ze zm.)

III. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych.

W celu opracowania niniejszego programu została zrealizowana Diagnoza lokalnych problemów społecznych mieszkańców Gminy Chorzele.

Wnioski i rekomendacje z diagnozy:

W podsumowaniu badań przeprowadzonych na terenie gminy Chorzele można wyróżnić kilka głównych problemów, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostaną również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające szczególnej uwagi ze strony władz samorządowych.

- 1.** Z otrzymanych wyników badań, przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców gminy można wnioskować, że najważniejszy zdaje się być problem picia alkoholu – 16% uczniów szkoły podstawowej i 39% gimnazjalistów deklaruje, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Co się z tym zapewne wiąże, duża część badanej młodzieży (42% uczniów szkoły podstawowej, 33% gimnazjalistów) jest zdania, że picie piwa jest mniej groźne niż napojów wysokoprocentowych. Niestety zarówno wśród uczniów szkoły podstawowej jak i gimnazjum są osoby deklarujące picie bieżące, a także przyznające się do incydentów upijania się (2% uczniów szkoły podstawowej i 13% gimnazjalistów). Jest to alarmujący sygnał dla władz lokalnych, który powinien skutkować podjęciem działań z zakresu profilaktyki wśród młodzieży.
- 2.** Szczególną uwagę trzeba też zwrócić na fakt, iż część młodych respondentów deklaruje, że po raz pierwszy alkohol pili z rodzicami – takiej odpowiedzi udzieliło po 24% uczniów w obydwu grupach wiekowych (uczniowie, którzy wcześniej deklarowali inicjację alkoholową), lub innymi dorosłymi członkami rodziny, zwłaszcza uczniowie szkoły podstawowej wyrazili taką opinię. Można zatem mówić o pewnym przyzwoleniu dorosłych na picie wśród młodzieży. Dlatego ważne zdaje się być

skierowanie działań edukacyjnych także w stronę dorosłych mieszkańców gminy, ponieważ żadne działania profilaktyczne nie przyniosą zamierzonych rezultatów, jeśli podstawowa instytucja profilaktyczna jaką są rodzice będzie dawała przyzwolenie na zachowania ryzykowne wśród młodych ludzi.

3. Z kolei gimnazjaliści po raz pierwszy sięgają po alkohol zazwyczaj w towarzystwie rówieśników lub starszych kolegów (50% udzieliło takiej odpowiedzi, natomiast jeśli chodzi o uczniów szkoły podstawowej 35%). Istotne są zatem powody sięgania po alkohol przez młodzież, ponieważ największa część respondentów jako powód podaje chęć dopasowania się do kolegów – 72% uczniów szkoły podstawowej i 61% gimnazjalistów jest takiego zdania, dlatego ważne, aby w działaniach profilaktycznych uwzględnić także nabywanie umiejętności psychospołecznych, jak np. asertywność, radzenie sobie z presją grupy. Alkohol jest także przez młodych ludzi traktowany jako sposób, na dobrą zabawę (44% uczniów szkoły podstawowej i 58% gimnazjalistów wyraziło taką opinię), dlatego ważne jest by wyczulić rodziców i innych dorosłych na to, w jaki sposób młodzież spędza czas wolny.

4. Problem wśród młodych mieszkańców gminy, szczególnie gimnazjalistów stanowią także inne substancje psychoaktywne. Do palenia papierosów przyznaje się 10% uczniów szkoły podstawowej i 25% gimnazjalistów. Co jeszcze bardziej niepokojące, 2% uczniów szkoły podstawowej i 5% gimnazjalistów przyznało, że miało kontakt z narkotykami. Dodatkowo młodzi ludzie przyznają, że znają w swoim otoczeniu osoby, które „biorą” narkotyki i to zarówno uczniowie szkoły podstawowej, jak i gimnazjaliści udzielali takich odpowiedzi. Nasuwa się zatem potrzeba informowania ich o niebezpieczeństwach jakie wiążą się z choćby jednorazowym zażywaniem narkotyków (zwłaszcza jeśli mowa o nadal „popularnych” wśród młodzieży dopalaczach), piciem alkoholu czy paleniem papierosów.

5. Potrzebę edukacji potęguje fakt, że część osób dorosłych pytana o poziom własnej wiedzy na temat narkotyków ocenia ją jako wystarczającą (69% respondentów udzieliło takiej odpowiedzi), jednocześnie twierdząc, że używanie narkotyków nie jest niebezpieczne jeśli zdarza się rzadko – tak twierdzi 3% badanych. Może to sugerować,

że działania profilaktyczne muszą mieć bardziej kompleksowy charakter i obejmować wszystkie grupy mieszkańców gminy, zwłaszcza rodziców. Bardzo ważne, by zachęcać rodziców do rozmów na temat uzależnień z młodzieżą, jednocześnie zapewniając im wsparcie merytoryczne w tej kwestii.

6. Godną podkreślenia jest postawa dorosłych mieszkańców gminy wobec zachowań przemocowych. Mieszkańcy dość zgodnie zadeklarowali, że stosowanie kar fizycznych nie jest dobrą metodą wychowawczą – 93% respondentów jest tego zdania. Ważne by wzmacniać taką postawę, a jednocześnie nadal nie ustawać w trudzie edukowania mieszkańców gminy. Tym bardziej, że na pytanie czy znają w swoim otoczeniu osobę doznającą przemocy ze strony najbliższych, 25% udzieliło twierdzącej odpowiedzi. To ważny sygnał dla osób zajmujących się w gminie profilaktyką, by informować mieszkańców o nowelizacjach prawnych odnośnie przemocy, sposobach reagowania i możliwościach pomocy pokrzywdzonym.

7. Dorośli mieszkańcy gminy Chorzele jako jedne z najważniejszych problemów w środowisku lokalnym wskazali picie alkoholu przez młodzież, alkoholizm oraz przemoc w rodzinie. Warto zwrócić na to uwagę lokalnych władz. Mieszkańcy oczekują działań mających na celu ograniczenie problemów alkoholowych (82% wyraziło taką opinię), a jednocześnie 38% dorosłych mieszkańców nie wie jakie działania podejmują lokalne władze, by wyeliminować ten problem.

8. Istotne jest także zwrócenie uwagi na sprzedaż alkoholu na terenie gminy oraz zaostrzenie kontroli sprzedaży. Sami sprzedawcy twierdzą, że sprawdzają dokument tożsamości, chociaż są osoby, które wiedzą o przypadkach sprzedaży alkoholu osobie nieletniej. Natomiast 6% gimnazjalistów i 3% uczniów szkoły podstawowej deklaruje, że samodzielnie kupił alkohol. Dodatkowo sprzedawcy przyznają, że dochodzi do sytuacji picia alkoholu w obrębie ich punktów. Należy niezwłocznie podjąć kroki ograniczenia wymienionych sytuacji, zwłaszcza, że są one niezgodne z obowiązującymi przepisami.

Podsumowując, w prowadzeniu działań profilaktycznych na terenie gminy Chorzele

tak samo istotne wydają się być strategie oparte na przekazywaniu rzetelnej, adekwatnej do odbiorców wiedzy, a także te, oparte na rozwoju umiejętności psychospołecznych jak np. asertywność, poczucie własnej wartości. Nie należy zapominać, że tymi odbiorcami nie mogą być tylko dzieci i młodzież, ale także istnieje silna potrzeba angażowania rodziców, nauczycieli, pedagogów. Tylko holistyczne podejście do działań profilaktycznych może przynieść zamierzone efekty. Nie zapominajmy także o kontroli punktów sprzedaży oraz przekazywaniu wiedzy osobom, które dysponują alkoholem na terenie gminy. Bardzo ważne by znały one i przestrzegały obowiązujących przepisów.

IV. Cele i zadania programu

1. Cel główny

Celem głównym programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania substancji psychoaktywnych oraz podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców z zakresu uzależnień.

2. Zadania programu

	Kategoria zadania	Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Miejsce i czas realizacji	Koszt realizacji
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.	1. Prowadzenie akcji informacyjnej o możliwościach uzyskania pomocy w zakresie terapii uzależnień.	MGKRPA, Pedagogzy szkolni, psychologzy, nauczyciele	Na tablicy ogłoszeń w miejscach publicznych, w szkołach i placówkach szkolnych na terenie Miasta i Gminy Chorzele, w miesięczniku gminnym, na stronie internetowej urzędu. I – XII 2020 r.	Zadanie własne
		2. Informowanie o skutkach uzależnienia (rozprowadzanie ulotek, książek, broszurek itp.).	MGKRPA Pedagogzy szkolni, psychologzy, nauczyciele	Na tablicy ogłoszeń w miejscach publicznych, w szkołach i placówkach szkolnych na terenie Miasta i Gminy Chorzele.	Zadanie własne

				I-XII 2019 r.	
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.	1. Prowadzenie punktu konsultacyjnego, udzielanie pomocy i wsparcia osobom zgłaszającym się do punktu.	MGKRPA	Praca ciągła	Zadania własne
		2. Pomoc w kierowaniu na konsultacje do Ośrodków Terapeutycznych dla osób uzależnionych od narkotyków i do Ośrodka MONAR	MGKRPA OPS	Praca ciągła	Zadanie własne
		3. Współpraca z pedagogami szkolnymi psychologiem i Policją w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej.	MGKRPA	Praca ciągła	Zadanie własne
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych: przeciwdziałanie narkomanii i uzależnieniu od substancji psychoaktywnych.	1. Zakup profesjonalnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, warsztatów profilaktycznych, spektakli teatralnych, widowisk artystycznych. - Pomoc w organizacji programów profilaktycznych na terenie Miasta i Gminy (zakup programów profilaktycznych i edukacyjnych).	MGKRPA	I – XII 2020 r.	3 000,00 zł.
		2. Współfinansowanie kampanii profilaktyczno - informacyjnych związanych z uzależnieniami (narkomania, substancje psychoaktywne, nikotynizm, alkoholizm).	MGKRPA	I – XII 2020 r.	3 000,00 zł.

	3. Szkolenia i kursy dla : - członków MGKRPA, pracowników socjalnych OPS i ZI ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - pedagogów oraz psychologów szkolnych, nauczycieli (podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą), - rodziców (wywiadówki profilaktyczne) - mieszkańców Miasta i Gminy Chorzele.	MGKRPA	I – XII 2020 r.	1 800,00 zł.
Ogólny koszt programu:				7 800,00 zł.

V. Finansowanie programu.

Realizacja zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Miasta i Gminy Chorzele finansowana będzie ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.